

Opinia Rady Przejrzystości
nr 139/2012 z dnia 16 lipca 2012 r.
w sprawie podtrzymania albo niepodtrzymania stanowiska Rady
Konsultacyjnej nr 4/02/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r.
dotyczącego finansowania nieinwazyjnej wysokiej rozdzielczości
koronarografii metodą tomografii komputerowej u pacjentów
z pośrednim ryzykiem choroby wieńcowej

Rada Przejrzystości uważa za zasadne podtrzymanie stanowiska Rady Konsultacyjnej nr 4/02/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. dotyczącego finansowania nieinwazyjnej wysokiej rozdzielczości koronarografii metodą tomografii komputerowej u pacjentów z pośrednim ryzykiem choroby wieńcowej

Uzasadnienie

Nie pojawiły się nowe dane naukowe, wpływające na treść poprzedniej rekomendacji.

Przedmiot opinii

Przedmiotem niniejszej opinii jest zasadność finansowania nieinwazyjnej wysokiej rozdzielczości koronarografii metodą tomografii komputerowej u pacjentów z pośrednim ryzykiem choroby wieńcowej. Ponowna ocena przedmiotowej technologii została podjęta na zlecenie Prezesa Agencji, po upływie uprzednio rekomendowanego okresu finansowania, w związku ze zleceniem Ministra Zdrowia (pismo z dnia 18 lipca 2011 r. o sygn. MZ-OZG-73-25019-2/JC/11, pismo z dnia 27 czerwca 2012 r. o sygn. MZ-OZG-73-25019-4/JC/12).

W stanowisku nr 4/02/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. Rada Konsultacyjna rekomendowała finansowanie MSCT64 u pacjentów z pośrednim ryzykiem choroby wieńcowej, w wysokospecjalistycznych ośrodkach zapewniających współpracę kardiologów i radiologów, przez okres dwóch lat. We wspomnianej opinii wskazano również, że krajowy nadzór kardiologiczny i radiologiczny powinien opracować szczegółowe wskazania do MSCT64 oraz określić wymagania, jakie powinny spełniać ośrodki wykonujące to badanie. Ze względu na brak danych dotyczących przydatności w praktyce klinicznej w Polsce oraz brak wyceny procedury, Rada Konsultacyjna zaleciła ponowne rozpatrzenie zasadności finansowania przedmiotowej technologii ze środków publicznych po 2 latach.

Tomografy co najmniej 64 warstwowe zapewniają szybkość akwizycji danych i rozdzielczość przestrzenną pozwalającą na wiarygodną ocenę tętnic wieńcowych – struktur trudnych w ocenie, ze względu na relatywnie mały kaliber naczyń i fakt ciągłego ruchu.

MSCT64 jest aktualnie finansowana w ramach świadczenia gwarantowanego z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej: „tomografia komputerowa tętnic wieńcowych – u pacjentów po zabiegach koronaroplastyki lub wszczepieniu by-passów” (kod 5.03.00.0000085; wartość punktowa: 55 punktów; średnia wartość 1 punktu rozliczeniowego wynosi w 2012 r. wg danych przekazanych przez NFZ 8,54 zł).

Alternatywne świadczenia

Diagnostyka choroby wieńcowej dzieli się na nieinwazyjną i inwazyjną. Do podstawowych technik nieinwazyjnych zalicza się oznaczanie markerów martwicy mięśnia sercowego (głównie w stanach ostrych), EKG, echokardiografię spoczynkową lub wysiłkową, próbę wysiłkową, scyntyografię. „Złotym standardem” w diagnostyce choroby wieńcowej jest koronarografia pozwalająca na ocenę anatomiczną naczyń wieńcowych. Jest to badanie inwazyjne, wymagające specjalistycznego sprzętu, wysoko wykwalifikowanego personelu, obarczone działaniami niepożądanymi i kosztowne. Atutem inwazyjnej koronarografii jest możliwość jednoczesowego wykonania interwencji w zwężonym lub niedrożnym naczyniu (PCI), będącej standardem leczenia ostrych zespołów wieńcowych. Wymienione metody diagnostyki choroby wieńcowej wzajemnie się uzupełniają.

Dowody naukowe

Radzie Przejrzystości przedstawiono przegląd rekomendacji klinicznych i refundacyjnych, opinie ekspertów klinicznych i Prezesa NFZ, raport Agencji przedstawiany Radzie Konsultacyjnej w 2008 r. (zaktualizowano wyszukiwanie przeglądów systematycznych) oraz analizę wpływu na budżet NFZ. Agencja nie przedstawiła Radzie nowych przeglądów systematycznych oceniających skuteczność lub bezpieczeństwo MSCT64, tj. opublikowanych w czasie, jaki upłynął od poprzedniej oceny tej technologii w Agencji. Materiały uzupełniono natomiast o przegląd systematyczny wydany przez *European Society of Cardiology* w 2007 r.

W stanowisku Rady Konsultacyjnej z 2009 r. wyniki oceny efektywności klinicznej podsumowano następująco:

- Oceniano przydatność kliniczną MSCT64 jako badania konkurencyjnego do koronarografii inwazyjnej u pacjentów z wysokim ryzykiem choroby wieńcowej oraz jako części procesu diagnostycznego u pacjentów z bólem w klatce piersiowej i pośrednim bądź niskim ryzykiem choroby wieńcowej.
- W metaanalizie dotyczącej bezpośredniego porównania MSCT do koronarografii na podstawie danych 1286 pacjentów, dla ostatecznej (*post-test*) częstości występowania choroby wieńcowej w badanej populacji na poziomie 58% (95% CI 23-96%) wykazano czułość 99% (95% CI 97-99%), swoistość 89% (95% CI 83-94%), wskaźnik wiarygodności wyniku dodatniego 9,3 (95% CI 5,9-15,3), wskaźnik wiarygodności wyniku ujemnego 0,02 (95% CI 0,01-0,03). W największym pojedynczym badaniu klinicznym (n=230), przyjmując 50% zwężenia naczynia jako rozpoznanie choroby wieńcowej, wykazano czułość 95%, swoistość 83%, wartość predykcyjną wyniku dodatniego 64%, wartość predykcyjną wyniku ujemnego 99%. Natomiast gdy przyjęto za punkt odcięcia zwężenie 70%, wyniki były gorsze, odpowiednio: 94%, 83%, 48%, 99%. Ponadto okazało się, że otyłość ani rytm serca nie wpływały znacząco na wyniki, natomiast indeks zwapnień tętnic wieńcowych oznaczony na ponad 400 jednostek Agatstona znacznie ograniczał swoistość rozpoznania.
- Wyniki te wskazują na dużą wartość MSCT64 jako badania wykluczającego chorobę wieńcową.
- Badano również potencjalną rolę MSCT64 jako części ścieżki diagnostycznej w izbie przyjęć u pacjentów z bólem w klatce piersiowej z niskim/pośrednim ryzykiem choroby wieńcowej. W badaniach tych przeważnie łączono strategię EKG+badania laboratoryjne z oceną anatomiczną naczyń wieńcowych (MSCT64) oraz oceną funkcjonalną mięśnia sercowego (badania wysiłkowe, echokardiografia, scyntygrafia perfuzyjna). Zastosowanie takiej strategii diagnostycznej pozwalało na bezpieczne wykluczenie istotnej choroby wieńcowej oraz uniknięcie niepotrzebnej koronarografii. W największym badaniu (n=421), spośród 343 pacjentów z wykluczeniem choroby wieńcowej na podstawie MSCT64 i scyntygrafii perfuzyjnej, tylko 6 pacjentów wymagało później koronarografii, w tym jeden rewaskularyzacji. Wśród pacjentów przyjętych do szpitala (n=78), natychmiast wykonano 50 rewaskularyzacji, wystąpił jeden zawał NSTEMI, 1 zgon a 26 pacjentów pozostało na leczeniu farmakologicznym.
- MSCT64 wpisane w odpowiednią ścieżkę diagnostyczną jest wiarygodnym badaniem wykluczającym chorobę wieńcową u pacjentów z pośrednim/niskim ryzykiem, ale nie może całkowicie zastąpić inwazyjnej koronarografii.

- Analizowana procedura wiąże się z ekspozycją pacjenta na promieniowanie jonizujące oraz ryzykiem reakcji nadwrażliwości na jodowane środki kontrastujące. Są to standardowe zagrożenia związane z każdym badaniem tomografii komputerowej.
- Charakterystyczne dla MSCT64 są tzw. przypadkowe znaleziska, czyli inne zmiany w klatce piersiowej wymagające dalszej diagnostyki (19-24% wszystkich badań). W związku z tym, ważne jest zapewnienie współpracy pomiędzy kardiologami a radiologami w zakresie interpretacji wyników tych badań.

Zgodnie z wnioskami autorów przeglądu systematycznego ESC z 2007 r. (którego nie przedstawiono Radzie Konsultacyjnej w 2008 r.), którego celem była ocena trafności diagnostycznej 64-rzędowej TK w porównaniu ze standardową, konwencjonalną angiografią wieńcową, MSCT64 może być stosowana w celu wykluczenia lub wykrycia choroby wieńcowej w ściśle wyselekcjonowanych populacjach pacjentów z podejrzeniem choroby wieńcowej. Oceniana metoda diagnostyczna ma wiele zalet, powinna być jednak stosowana z ostrożnością, mając na uwadze wysoką dawkę promieniowania oraz ryzyko konieczności przeprowadzenia ponownej oceny z zastosowaniem konwencjonalnej koronarografii, w przypadku niepowodzenia oceny przy użyciu MSCT64.

Efektywność kosztów i wpływ na budżet

Radzie nie przedstawiono analizy ekonomicznej, umożliwiającej ocenę stosunku dodatkowych korzyści do dodatkowego kosztu MSCT64, w polskim systemie opieki zdrowotnej. Odnalezione zagraniczne analizy ekonomiczne, przedstawione Radzie Konsultacyjnej w 2008 r., sugerowały znaczne skrócenie czasu do diagnozy (3,4 h vs 15 h, $p < 0,001$) co może przekładać się na mniejsze wydatki przy zastosowaniu diagnostyki z wykorzystaniem MSCT64. Wyniki innych doniesień były niespójne i w zależności od przyjętych założeń oscyływały między oszczędnościami a zdominowaniem strategii terapeutycznych zawierających MSCT64 jako mniej efektywnych i droższych.

W przedstawionej przez Agencję analizie wpływu na budżet liczebność populacji pacjentów korzystających z MSCT64 na koszt NFZ oszacowano na ok. 3 700 osób w skali roku i przewidziano jej niewielki wzrost w kolejnych latach. Koszt ponoszony przez NFZ w związku z refundacją MSCT64 oszacowano na od 1,7 mln zł w 2012 r. do 1,8 mln zł. w 2014 r., przy założeniu utrzymania obecnych kryteriów kwalifikacji.

Rekomendacje i opinie eksperckie dotyczące ocenianej technologii medycznej

W odnalezionych przez Agencję zagranicznych rekomendacjach zaleca się stosowanie MSCT64 w diagnostyce choroby wieńcowej, z wyjątkiem zastosowania w populacjach bezobjawowych, podkreślając jednocześnie iż istnieje niewiele badań na temat powyższej metody.

W opinii proszonych o opinię ekspertów klinicznych przedmiotowa procedura powinna być finansowana ze środków publicznych, ale nie powinna być stosowana u pacjentów bezobjawowych. Podkreślano istotność ścisłego przestrzegania wskazań i dopuszczenie do wykonywania badania w wybranych ośrodkach w Polsce.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez NFZ oceniana technologia (świadczenie o kodzie 5.03.00.0000085) była w ostatnich latach refundowana u pacjentów z następującymi wskazaniami: angioplastyka wieńcowa z implantacją DES (ang. *drug eluting stent*), angioplastyka z implantacją nie mniej niż dwóch stentów lub wielonaczyniowa, angioplastyka z zastosowaniem jednego stentu i inne zabiegi, angioplastyka wieńcowa balonowa, koronarografia i inne zabiegi inwazyjne, pomostowanie naczyń wieńcowych z plastyką, pomostowanie naczyń wieńcowych >69 r.ż. lub z powikłaniami, pomostowanie naczyń wieńcowych <70 r.ż. bez powikłań. Prezes NFZ uważa za celowe podtrzymanie obecnie obowiązującego zakresu świadczenia.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, Rada Przejrzystości wydała opinię jak na wstępie.

Tryb wydania opinii

Opinię wydano na podstawie art. 31 s ust. 6 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, z uwzględnieniem opracowania Agencji Oceny Technologii Medycznych nr AOTM-DS-434-6, „Ponowna ocena zasadności zakwalifikowania świadczenia nieinwazyjnej wysokiej rozdzielczości koronarografii metodą tomografii komputerowej do świadczeń gwarantowanych”, lipiec 2012.

Inne wykorzystane źródła danych, oprócz wskazanych w ww. opracowaniu:

1. Agencja Oceny Technologii Medycznych. Rada Konsultacyjna. Stanowisko nr 4/02/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. w sprawie finansowania nieinwazyjnej wysokiej rozdzielczości koronarografii metodą tomografii komputerowej u pacjentów z pośrednim ryzykiem choroby wieńcowej.